

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

4087

Vragen van de leden **Van Weyenberg**, **Groothuizen** en **Paternotte** (allen D66) aan de Ministers van Sociale Zaken en Werkgelegenheid en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid over *het bericht «Geef kennismigranten en internationaal talent meer zekerheid tijdens de coronacrisis»* (ingezonden 8 mei 2020).

Antwoord van Minister **Koolmees** (Sociale Zaken en Werkgelegenheid), mede namens de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (ontvangen 7 juli 2020). Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2019–2020, nr. 3097.

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Geef kennismigranten en internationaal talent meer zekerheid tijdens de coronacrisis»¹ en «Buitenlandse afgestudeerden willen verlenging verblijfsvergunning»?²

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Deelt u de mening dat ook kennismigranten, internationale aankomende en oud-studenten en andere internationale talenten die zich momenteel in Nederland bevinden zekerheid verdienen tijdens de coronacrisis? Hoe pakken andere lidstaten van de Europese Unie (EU) dit aan?

Antwoord 2

Het kabinet wil meer zekerheid bieden aan de kennismigranten die werken en door de coronacrisis vanwege werktijdverkorting tijdelijk onder het vereiste salariscriterium zakken. Ik verwijs u naar het hierna gegeven antwoord op vraag 6.

¹ Adviescommissie voor vreemdelingenzaken, 29 april 2020 «Geef kennismigranten en internationaal talent meer zekerheid tijdens de coronacrisis» (<https://www.adviescommissievoorvreemdelingenzaken.nl/actueel/nieuws/2020/04/29/blog-migratie-in-tijden-van-corona-3>)

² NOS, 29 april 2020 «Buitenlandse afgestudeerden willen verlenging verblijfsvergunning» (<https://nos.nl/op3/artikel/2332131-buitenlandse-afgestudeerden-willen-verlenging-verblijfsvergunning.html>)

Het wetsvoorstel Tweede Verzamelwet COVID-19 is onlangs aangenomen door de beide Kamers. In dit wetsvoorstel wordt geregeld dat internationale bachelorstudenten die hun master in Nederland willen volgen, de master in Nederland kunnen starten wanneer zij hun bachelor vanwege de coronacrisis nog niet volledig hebben afgerond. Wanneer het gaat om derdelanders die hun werk hebben verloren c.q. geen werk hebben gevonden, blijven de huidige regels gehandhaafd. Verder verwijs ik u hiervoor naar het antwoord op vraag 4. Wat betreft de andere lidstaten hebben 11 lidstaten gereageerd op de vraag hoe zij omgaan met het al dan niet intrekken van een verblijfsvergunning van een kennismigrant/EU Blauwe Kaarthouder wanneer het salaris onder het vereiste minimum valt vanwege de coronacrisis, van een niet-EU student vanwege onvoldoende studievoortgang en of zij de zoektermijn voor afgestudeerden verlengen. Ongeveer de helft trekt geen verblijfsvergunning van kennismigranten/EU Blauwe kaarthouders en studenten in wanneer zij vanwege de coronacrisis niet aan de voorwaarden kunnen voldoen. Geen enkele lidstaat verlengt de zoektermijn voor afgestudeerden.

Vraag 3

Bent u bereid de studievoortgangsnorm voor internationale studenten te versoepelen zodat internationale studenten die door de coronacrisis studievertraging oplopen niet meteen hun verblijfsvergunning verliezen?

Antwoord 3

Wanneer onvoldoende studievoortgang is veroorzaakt door de coronacrisis, kunnen instellingen dit aanmerken als een verschoonbare reden voor de studievertraging en heeft dit geen gevolgen voor de verblijfsvergunning van de student, die is toegelaten tot een Associated Degree, Bachelor of Masteropleiding.

Vraag 4

Bent u bereid de termijn waarbinnen kennismigranten en internationale oud-studenten normaal gesproken een baan dienen te vinden, te bevriezen gedurende de duur van ondersteunende maatregelen voor de economie? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 4

Juist voor kennismigranten, buitenlandse afgestudeerden, onderzoekers en promovendi is het huidige beleid nu al coulant. Bij de vroegtijdige beëindiging van het arbeidscontract wacht de IND nog 3 maanden met het intrekken van de verblijfsvergunning van de kennismigrant (volgens artikelen 89a en 3.91a Vb). Dit is primair bedoeld om de kennismigrant in staat te stellen een nieuwe baan te vinden. In de huidige situatie is de kans op het vinden van een nieuwe baan weliswaar kleiner, maar deze drie extra maanden verblijfsrecht helpt in het voorkomen van illegaal verblijf zolang de reisbewegingen nog niet op gang zijn gekomen en terugkeer naar land van herkomst nog niet mogelijk is. In het kader van de aanbevelingen uit het WODC-rapport *«Aantrekkelijkheid van Nederland voor kennismigranten»* wordt op dit moment verkend of het mogelijk en wenselijk is om de zoekperiode te verlengen. Hierover wordt uw Kamer nog nader geïnformeerd. Buitenlandse afgestudeerden, onderzoekers en promovendi aan Nederlandse universiteiten (alsmede afgestudeerden aan een Top-200 universiteit wereldwijd) kunnen tot 3 jaar na hun afstuderen in aanmerking komen voor een Zoekjaar verblijfsvergunning. Houders van een Zoekjaar verblijfsvergunning kunnen gedurende dit jaar in Nederland zoeken naar een baan als kennismigrant op basis van het verlaagde salariscriterium. Ze kunnen ervoor kiezen om het zoekjaar pas aan te vragen wanneer de arbeidsmarkt in Nederland weer verbetert, tot uiterlijk 3 jaar na afstuderen. Het kost aanzienlijke tijd om regelgeving aan te passen voor degene die al in het Zoekjaar zitten, deze groep is daarmee niet op korte termijn geholpen. Ook verslechtert de situatie op de arbeidsmarkt en stijgt de werkloosheid in Nederland vanwege de coronacrisis, en is het onzeker of de omstandigheden om een baan te vinden als kennismigrant snel weer zullen verbeteren. Om deze groep enigszins tegemoet te komen wordt de mogelijkheid voor ruimere interpretatie van bestaande regelgeving in het Vreemdelingenbesluit verkend. In dat geval moet een afgestudeerde student na het Zoekjaar wel

terug naar het land van herkomst, maar heeft hij of zij nog wel langer de kans om daar vandaan naar een baan als kennismigrant in Nederland te zoeken op basis van het verlaagd salariscriterium. Op deze manier blijft internationaal talent toch een kans houden op het vinden van een baan in Nederland, indien de vraag naar dit talent terugkeert. Daarnaast zal de komende periode de voorlichting richting huidige internationale studenten en houders van een zoekjaar verblijfsvergunning worden geïntensiveerd. Via de IND zal meer informatie over hun (toekomstige) verblijfsrechtelijke situatie worden gegeven.

Vraag 5

Bent u bereid kennismigranten ook gedurende de coronacrisis te ondersteunen bij arbeidsmiddeling? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 5

Het UWV heeft tot taak het registreren van werkzoekenden en van vacatures van werkgevers en het voordragen van geschikte vacatures aan werkzoekenden en het voordragen van geschikte werkzoekenden voor vacatures. Vreemdelingen die zonder beperkingen mogen werken in Nederland – zij beschikken over de arbeidsmarktaantekening dat arbeid vrij is toegestaan – kunnen zich inschrijven als werkzoekende bij UWV. Vreemdelingen die alleen met Tewerkstellingsvergunning mogen werken en onvrijwillig werkloos worden kunnen zich ook inschrijven als werkzoekende bij het UWV. Werkloos geworden kennismigranten kunnen gebruik maken van de reguliere dienstverlening van UWV. Bij de bemiddeling zal de werkgever worden geadviseerd na te gaan of er een werkvergunning nodig is. Voor hoogopgeleiden in hun zoekjaar ligt dit overigens anders. Zij zijn vrij op de arbeidsmarkt, hebben geen TWV nodig, kunnen zich inschrijven bij het UWV en zolang hun verblijfsvergunning geldig is, is geen werkvergunning nodig. Ook werkt het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat in samenwerking met een aantal regio's en nationale partners (Talent Coalition) aan verbeterde informatievoorziening voor buitenlandse kenniswerkers en recent afgestudeerde internationale studenten.

Vraag 6

Bent u bereid geen consequenties te verbinden aan het verblijfsrecht van kennismigranten wanneer zij tijdens de coronacrisis niet voldoen aan de inkomensnorm (ook achteraf)? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 6

In de Kamerbrief van 22 april jl. (kenmerk 2020-0000057033) van de Minister van SZW is aangegeven dat in gevallen waar sprake is van een loondaling in verband met de Werktijdverkortingsregeling (Wtv) mogelijk de situatie ontstaat dat de werkgever niet voldoet of kan voldoen aan het salariscriterium en hierdoor de uitzondering op de tewerkstellingsvergunningverplichting niet meer van toepassing is. Gelet op de bijzondere omstandigheden en het gegeven dat deze groep een beperkt aantal gevallen betreft, is echter besloten dat in de situatie dat een werkgever in verband met de Wtv tijdelijk een kennismigrant een salaris betaalt dat lager is dan het wettelijke salariscriterium, tijdelijk niet-wetsconforme uitvoering wordt toegestaan. In deze gevallen zijn ook geen consequenties voor het verblijfsrecht van de kennismigrant. Bij de nieuwe regeling Noodmaatregel Overbrugging Werkgelegenheid (NOW) die is geïntroduceerd na stopzetting van de Wtv, speelt dit probleem niet, omdat daarbij geen sprake is van een loondaling.

Vraag 7

Kunt u aangeven wat de deadline voor internationale studenten is die door maatregelen rondom het coronavirus problemen ervaren bij het verzamelen van de benodigde documenten voor aanmelding voor de opleiding en verblijfsvergunning?

Antwoord 7

Voor internationale studenten geldt net als voor Nederlandse studenten dat de datum waarop zij zich uiterlijk kunnen aanmelden voor een studie is verschoven van 1 mei naar 1 juni. Vervolgens wordt in overleg met de betreffende instelling beoordeeld welke documenten en bewijsstukken er

nodig zijn van de student en wordt bij de IND de aanvraag voor een verblijfsvergunning gedaan. Instellingen worden verzocht om aanvragen voor verblijfsvergunningen onverwijld in te dienen bij de IND om deze tijdig in behandeling te laten nemen. Er wordt t.a.v. de eis dat internationale studenten een taaltoets Engels afleggen, tijdelijk de mogelijkheid geboden om de online varianten van bestaande toetsen (die genoemd worden in de Gedragscode internationale studenten in het hoger onderwijs) af te leggen. Hiermee wordt tegemoetgekomen aan het feit dat veel talencentra gesloten zijn en het dus moeilijk is voor internationale studenten om hier op tijd aan te voldoen.

Met het wetsvoorstel Tweede Verzamelwet COVID-19, wordt het voor internationale studenten, net als voor Nederlandse studenten, die willen instromen in een masteropleiding, mogelijk om voorwaardelijk te worden ingeschreven. Het is net als op grond van de huidige wet ook in het wetsvoorstel aan instellingen om te beoordelen of deze studenten toelaatbaar zijn. Het uitgangspunt is dat de student die voorwaardelijk wordt ingeschreven, maximaal een jaar de tijd krijgt om alsnog te voldoen aan de toelatingseisen. Internationale studenten die vanwege de uitbraak van COVID-19 hun buitenlandse diploma niet hebben behaald, kunnen niet instromen in een bacheloropleiding in Nederland. Vanwege de onvergelykbaarheid van het voortgezet onderwijs en middelbaar beroepsonderwijs in het buitenland, is het extra moeilijk voor instellingen om bij het ontbreken van een diploma, de geschiktheid van de student voor het kunnen volgen van de bacheloropleiding in Nederland te beoordelen.

Vraag 8

Kunt u zich inspannen om de deadline voor internationale studenten om hun dossier voor de aanmelding voor de opleiding en verblijfsvergunning compleet te maken te verruimen in de richting van 1 oktober 2020?

Antwoord 8

Met de Tweede Verzamelwet COVID-19, waarin onder meer de voorwaardelijke inschrijving wordt geregeld van studenten die vanwege COVID-19 niet aan de instroomeisen van de bachelor- of masteropleiding voldoen, wordt zoals hierboven beschreven onder meer mogelijk gemaakt dat internationale studenten die nog niet aan de toelatingseisen voor de master voldoen, door de instelling voorwaardelijk kunnen worden ingeschreven voor een masteropleiding. Het gaat hier om die studenten die al van plan waren naar Nederland te komen, maar door de coronacrisis in de knel zijn gekomen. Instellingen kunnen deze studenten alsnog de gelegenheid geven om hun voorgenomen studie te starten per 1 september 2020 (in voorkomende gevallen via online onderwijs), mits zij vóór 1 september 2020 een mvv c.q. verblijfsvergunning voor de betreffende studenten hebben aangevraagd. Deze periode geeft de instellingen en de aspirant-student voldoende tijd om het dossier compleet te maken.